

توضیح اجمالی:

مشوق های سرمایه گذاری مزیت اقتصادی قابل اندازه گیری است که دولت ها برای بنگاه های خاص یا مجموعه ای از بنگاه ها با هدف هدایت سرمایه گذاری به سمت بخش ها یا مناطق مورد نظر یا تحت تاثیر قرارداد رفتار سرمایه گذاران ارائه می نمایند. این مشوق ها می توانند مالی، مالیاتی، گمرکی، اجتماعی و ... باشند. بررسی الگوی اعطای مشوق های سرمایه گذاری در چین به عنوان یکی از کشورهای پیشگام در زمینه برنامه ریزی های هدفمند برای توسعه سرمایه گذاری نشان می دهد:

1- مشوق های سرمایه گذاری کشور چین با سه رویکرد منطقه فعالیت، ماهیت هزینه و ماهیت شرکت ها

به اشکال مختلف معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی اعطاء می شود که عبارتند از:

(الف) مشوق های منطقه ای: باهدف تشویق شرکت های داخلی و خارجی به سرمایه گذاری در مناطق معین شده، تخصیص داده می شود. برای مثال مشوق های مناطق ویژه اقتصادی برای توسعه تجارت آزاد، گردشگری و خدمات، صنایع پیشرفته است.

(ب) مشوق های هزینه ای: شامل هزینه های واجد شرایط تحقیق و توسعه که به منظور ارتقای ارزش افزوده، ایجاد مزیت رقابتی و بهبود طرح های ایجاد و توسعه ای تولیدی، معدن و فلزات، نفت، گاز و مواد شیمیایی، محصولات صنعتی و ساخت و ساز، مخابرات و ... تخصیص می یابد.

ج) مشوق‌های شرکت‌ها: که به شرکت‌های واجد شرایط تحت چهار دسته اصلی (1) شرکت‌های تکنولوژی پیشرفته و جدید (HNTEs)، (2) شرکت‌های علم و فناوری کوچک و متوسط (SMSTEs)، (3) شرکت‌های خدمات پیشرفته فناوری (TASEs) و (4) شرکت‌های خدمات برون سپاری فراساحلی (Offshore outsourcing services) تعلق می‌یابد.

2- از جمله مهمترین مشوق‌های اعطائی کشور چین که امکان بررسی و لحاظ در قوانین مالیاتی در ایران را دارد، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
الف) مشوق‌های مناطق ویژه اقتصادی: برای حمایت از توسعه برخی مناطق نظیر بندر تجارت آزاد هاینان (HFTP) و برای شرکت‌هایی که در منطقه لینگانگ شانگهای ثبت شده، نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌ها از 25 درصد به 15 درصد کاهش یافته است.

ب) مشوق‌های شرکت‌های دانش بنیان: برای شرکت‌های دانش بنیان نرخ اعتبار مالیاتی برای هزینه‌های قابل قبول تحقیق و توسعه تا 25 درصد بیش از سایر شرکت‌ها اعمال می‌شود (معادل 125 درصد)، بعلاوه نرخ مالیات بر درآمد شرکت‌های دانش بنیان 10 درصد کم‌تر از سایر شرکت‌ها (15 درصد) در نظر گرفته شده است.

ج) مشوق‌های مالیاتی تحقیق و توسعه: یک شرکت مقیم چین می‌تواند 150 درصد از هزینه‌های تحقیق و توسعه خود را تحت عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی از بدهی مالیاتی خود کسر کند.

د) مشوق‌های مالیاتی برای حمایت از توسعه صنعت سرمایه‌گذاری خطرپذیر: حداکثر تا 70 درصد از مبلغ سرمایه‌گذاری شده توسط یک شرکت سرمایه‌گذار خطرپذیر یا یک سرمایه‌گذار انفرادی در یک شرکت نوپای فعال در حوزه فناوری، از درآمد مشمول مالیات کسر می‌گردد.

ه) بسته مشوق ثبت اختراع: برای شرکت‌های فناوری و نرم افزار، بسته مشوق‌ها شامل معافیت مالیات بر درآمد،

نرخ‌های مالیات بر ارزش افزوده ترجیحی و معافیت از عوارض واردات تجهیزات، در نظر گرفته شده است.

نکات کلیدی:

با بهره‌گیری از تجربیات کشور چین می‌توان به این موارد به عنوان پیشنهادهای کاربردی در حوزه مشوق‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران اشاره کرد:

1- چین مشوق‌های مالیاتی ترجیحی مختلفی را برای حفظ محیط‌زیست و تشویق استفاده از فناوری‌ها و محصولات کاهنده مصرف انرژی ارائه می‌دهد. با توجه به تشدید پدیده خشکسالی ایران در سال‌های اخیر و به منظور توسعه زیرساخت‌های تولید (آب، برق، گاز و ...) پیشنهاد می‌شود برای شرکت‌های دارای پروژه‌های حفاظت از محیط زیست (شامل تصفیه فاضلاب، دفع زباله، توسعه استفاده از بیوگاز و نمک‌زدایی) اعتبار مالیاتی برای خرید تجهیزات و فناوری مربوط به صرفه‌جویی در انرژی و یا تخفیف و معافیت‌های مالیاتی در نظر گرفته شود.

2- در کشور چین اختصاص برخی مشوق‌های مالیاتی برای مناطق آزاد، مشروط به توسعه گردشگری، خدمات مدرن و گسترش صنایع با فناوری‌های پیشرفته است. در این راستا پیشنهاد می‌شود به منظور افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی در ایران و توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز، اعطای مشوق‌های مالیاتی موجود نظیر زمین ارزان، اعطای تسهیلات، مشوق‌های گمرکی و ... با توجه به تقویت و تکمیل زنجیره تولید سامان‌دهی گردد.

3- مشوق‌های در نظر گرفته شده برای انواع شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور چین، الزامات خاص خود را دارد که می‌توان جهت هدفمند کردن حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و طراحی انواع بسته‌های مشوق سرمایه‌گذاری در ایران از آنها بهره گرفت. برای مثال از جمله معیارهای اعطای مشوق به شرکت‌های دانش

بنیان در این کشور، صادرات محصولات با فناوری بالا، بکارگیری نیروی کار نخبه و دارای مدارک تحصیلی، داشتن جوایز و یا استانداردهای بین‌المللی، سطح بالای فناوری و ... می باشد.

مشوق‌های سرمایه‌گذاری کشور چین